

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Rapport

Tap og mislighold i kredittinstitusjoner

Per 30. juni 2021

Innhold

1. HOVEDINNTRYKK	3
2. BANKER	5
2.1 Brutto utlån.....	5
2.2 Resultatførte utlånstap	7
2.3 Tapsavsetninger	8
2.4 Misligholdte utlån.....	11
2.5 Tapsavsetninger på misligholdte utlån	13
2.6 Betalingslettelser	15
3. ØVRIGE KREDITT- OG FINANSIERINGSFORETAK	17
3.1 Brutto utlån.....	17
3.2 Resultatførte utlånstap	17
3.3 Tapsavsetninger og misligholdte utlån	18
3.4 Tapsavsetninger på misligholdte utlån	19
4. VEDLEGG	20

1. Hovedinntrykk

Etter flere kvartaler med avtakende utlånsvekst fra norske banker (inkl. heleide kreditt- og finansieringsforetak), tiltok veksten i andre kvartal 2021. Ved utgangen av kvartalet var tolv månedersveksten i personmarkedet 5,7 prosent, opp 1,1 prosentpoeng fra samme tid i fjor. Tolv månedersveksten i bedriftsmarkedet har det siste året blitt redusert med 5,8 prosentpoeng, til 1,7 prosent ved utgangen av juni 2021.

Andelen utlån med økt kredittrisiko (dvs. utlån i trinn 2 og 3 iht. IFRS 9, se boks nedenfor) utgjorde 8,3 prosent for bankene samlet ved utgangen av andre kvartal 2021, som er uendret fra kvartalet før. Andelen var betydelig høyere i bedriftsmarkedet (15,1 prosent) enn i personmarkedet (4,7 prosent).

Bankenes resultatførte utlånstap (annualisert) utgjorde 0,1 prosent av det gjennomsnittlige utlånsvolumet i første halvår 2021, som er betydelig lavere enn i tilsvarende periode i fjor. Reduserte tap i gruppen av store banker forklarer mesteparten av den samlede nedgangen. I første kvartal 2021 hadde denne gruppen lave tap grunnet tilbakeføringer av tapsavsetninger for utlån til næringene shipping og olje/offshore. I andre kvartal gjorde gruppen betydelige tilbakeføringer i øvrige næringer.

Bankenes samlede tapsavsetninger (balansestørrelser) var 3,6 prosent lavere ved utgangen av andre kvartal 2021 enn kvartalet før, og 6,5 prosent lavere enn året før. Som andel av utlånsvolumet utgjorde tapsavsetningene 0,9 prosent ved utgangen av andre kvartal, ned 0,1 prosentpoeng fra første kvartal. Nedgangen det siste året skyldes primært at usikkerheten etter pandemiutbruddet utløste betydelige tapsavsetninger i bankene i første kvartal i fjor, samt at makroutsiktene siden den gang har forbedret seg gradvis. I personmarkedet ble volumet av tapsavsetninger noe redusert i andre kvartal 2021, hovedsakelig som følge av reduserte tapsavsetninger i trinn 2 i gruppen av store banker, samt i flere forbrukslånsbanker. Tapsavsetninger i trinn 3 i personmarkedet har imidlertid økt både siste kvartal og siste år, hovedsakelig i forbrukslånsbanker. De samlede tapsavsetningene utgjorde 0,6 prosent av utlånsvolumet i personmarkedet ved utgangen av både mars og juni 2021. I bedriftsmarkedet sank volumet av tapsavsetninger ytterligere i andre kvartal 2021, og utgjorde 1,5 prosent av utlånsvolumet ved utgangen av kvartalet (ned 0,1 prosentpoeng fra kvartalet før). Nedgangen er relatert til nevnte tilbakeføringer i gruppen av store banker.

Misligholdte utlån (betalingsmislighold og andre misligholdte utlån) har ligget stabilt rundt 2,1 prosent av samlet utlånsvolum i bankene det siste året. Den stabile utviklingen indikerer at kredittkvaliteten i bankenes utlånsporteføljer så langt ikke har svekket seg vesentlig gjennom pandemien. Volumet av misligholdte utlån økte med 0,7 prosent i andre kvartal 2021, etter en økning i misligholdte utlån til bedrifter. Misligholdte utlån til personkunder gikk noe ned i kvartalet. Omfanget av betalingsmislighold økte kun marginalt i andre kvartal, mens andre misligholdte utlån økte med 1,2 prosent.

Andelen utlån merket med betalingslettelser har økt noe det siste året, til 2,0 prosent av utlånsmassen ved utgangen av første halvår 2021. Økningen var mest markant i første kvartal i år, noe som hovedsakelig skyldtes økt omfang av lettelser til bedriftskunder i gruppen av store banker. Finanstilsynets månedlige kartlegging av de større bankene viser at kun 5,0 prosent av utlån med innvilget avdragsfrihet på grunn av covid-19 var merket med lettelser ved utgangen av juni 2021.

Gruppene av øvrige kreditt- og finansieringsforetak (dvs. foretak som ikke er datterforetak av norske banker) hadde begge økt utlånsvekst i andre kvartal 2021. For kredittforetakene var tolv månedersveksten 3,3 prosent ved utgangen av kvartalet, ned 1,3 prosentpoeng fra samme tidspunkt i fjor. For finansieringsforetakene var tolv månedersveksten 2,2 prosent, som er 1,9 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere.

Kredittforetakene har det siste året hatt lave tap og lavt mislighold i forhold til utlånsvolumet. For finansieringsforetakene utgjorde resultatførte utlånstap (annualisert) 0,2 prosent av det gjennomsnittlige utlånsvolumet i første halvår 2021, ned 0,5 prosentpoeng fra første halvår i fjor. Tapsavsetningene i finansieringsforetakene utgjorde 4,6 prosent av utlånsmassen ved utgangen av andre kvartal, som er omtrent på nivå med kvartalet før og 0,2 prosentpoeng høyere enn på samme tidspunkt i fjor. Misligholdte utlån i finansieringsforetakene utgjorde 8,5 prosent av utlånsvolumet (uendret fra kvartalet før og opp 0,6 prosentpoeng siste år).

Definisjoner

Brutto utlån

Balanseførte utlån til kunder før tapsavsetninger. Inngår i regnskapslinjen "Utlån til og fordringer på kunder" i foretakenes balanseoppstilling. I kapittel 2 i denne rapporten er utlån overført til deleide OMF-foretak ikke inkludert siden bankene ikke rapporterer tap- og mislighold på disse. Deleide OMF-foretak inngår i gruppen av øvrige kredittforetak som omtales i kapittel 3.

Utlån med økt kredittrisiko

Brutto utlån til kunder klassifisert i trinn 2 og 3 etter IFRS 9. Utlån med vesentlig økt kredittrisiko skal plasseres i trinn 2, mens trinn 3 skal benyttes når kredittrisikoen har økt så mye at lånet anses kredittforringet.¹

Resultatførte utlånstap

De resultatførte utlånstapene består av konstaterte tap fratrullet inngang på tidligere konstaterte tap og endring i tapsavsetninger fra forrige periode. Rapporten analyserer resultatførte tap på utlån, ubenyttede kreditter og garantier som andel av brutto utlån til kunder. Tap på rentebærende verdipapirer er ikke inkludert i indikatoren. Rapporten baserer seg hovedsakelig på tall fra ORBOF², der resultatførte tap ikke rapporteres sektorfordelt.

Tapsavsetninger

Tapsavsetninger på utlån til kunder, som inngår i og reduserer regnskapslinjen "Utlån til og fordringer på kunder" i foretakenes balanseoppstilling. Rapporten analyserer tapsavsetninger på utlån i respektive IFRS 9-trinn både nominelt og som andel av utlånsvolumet i hvert trinn.

Misligholdte utlån

Ifølge artikkel 178 i kapitalkravsregelverket (CRR) skal et utlån regnes som misligholdt dersom et betalingskrav har forfalt med mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig ("betalingsmislighold"), eller dersom det er lite sannsynlig at motparten vil være i stand til å innfri forpliktelsene sine ("andre misligholdte utlån")³. Forordningen er gjort gjeldende i Norge gjennom § 2 i forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften). Den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) har publisert retningslinjer (GL-2016-07) for hvordan bankene skal identifisere mislighold, som norske banker og kredittforetak er forventet å etterleve. I rundskriv 4/2020 *Identifisering av misleghaldne engasjement* viser Finanstilsynet til EBAs retningslinjer.

¹ Se vedlegg for nærmere beskrivelse av klassifisering av utlån etter IFRS 9.

² Se vedlegg for nærmere beskrivelse av datagrunnlaget.

³ Jf. kriteriene angitt av CRR art 178(3). Kriteriene er ytterligere presisert i EBAs Guideline on the application of the definition of default under Article 178 of Regulation (EU) No 575/2013 ([EBA/GL/2016/07](#)).

2. Banker

2.1 Brutto utlån

Utlånsvekst

Bankenes⁴ samlede brutto utlån i personmarkedet⁵ økte med 2,4 prosent i andre kvartal 2021. Samtlige bankgrupper⁶ hadde utlånsvekst i kvartalet, se tabell 2.1. Tolvmånedersveksten i bankenes utlån til personmarkedet var 5,7 prosent ved utgangen av andre kvartal, opp fra 4,6 prosent ett år tidligere. Gruppen av mellomstore banker har hatt en nedgang i tolvmånedersveksten i personmarkedet det siste året, fra 5,4 prosent i andre kvartal i fjor til 4,4 prosent i andre kvartal i år. Utviklingen kan i betydelig grad forklares av en nedgang i forbrukslån. Vekstraten har det siste året økt for gruppene av mindre og store banker.

Tabell 2.1 Utlånsvolum og utlånsvekst. Personmarkedet

		30.06.2020	30.09.2020	31.12.2020	31.03.2021	30.06.2021
Store banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	1352	1378	1393	1402	1435
	Kvartalsvekst (prosent)	1,3	1,9	1,1	0,7	2,3
	Tolvmånedersvekst (prosent)	4,4	5,1	5,5	5,0	6,1
Mellomstore banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	691	698	704	706	721
	Kvartalsvekst (prosent)	0,4	1,0	0,9	0,3	2,2
	Tolvmånedersvekst (prosent)	5,4	4,7	4,4	2,5	4,4
Mindre banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	176	181	183	184	190
	Kvartalsvekst (prosent)	0,2	2,8	1,1	0,8	3,1
	Tolvmånedersvekst (prosent)	3,5	4,5	4,6	4,9	8,0
Alle banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	2219	2256	2279	2292	2346
	Kvartalsvekst (prosent)	0,9	1,7	1,0	0,5	2,4
	Tolvmånedersvekst (prosent)	4,6	5,0	5,1	4,2	5,7

Kilde: Finanstilsynet

Etter to kvartaler med marginal nedgang i bankenes samlede utlån til bedriftskunder, økte utlånsvolumet med 1,3 prosent i andre kvartal 2021, se tabell 2.2. Ved utgangen av kvartalet var volumet 1,7 prosent høyere enn på samme tid året før, og tolvmånedersveksten har i denne perioden blitt redusert med 5,8 prosentpoeng. Samtlige bankgrupper hadde vekst i utlån til bedrifter i andre kvartal. For gruppen av store banker, som hadde negativ tolvmånedersvekst ved utgangen av årets første kvartal, var vekstraten marginalt positiv (0,1 prosent) ved utgangen av juni 2021. Vekstraten har imidlertid blitt redusert med 7 prosentpoeng siden utgangen av juni i fjor, blant annet som følge av styrket kronekurs. I likhet med gruppen av store banker økte tolvmånedersveksten for gruppene av mellomstore og mindre banker i andre kvartal 2021, men var lavere enn på samme tid året før for begge gruppene.

⁴ Inkludert heleide kreditt- og finansieringsforetak, se vedlegg for nærmere detaljer.

⁵ Tall for personmarkedet og bedriftsmarkedet i denne rapporten inkluderer utlån i utlandet, se vedlegg for nærmere detaljer.

⁶ Store banker: DNB Bank og de 6 store regionsparebankene (Sparebank 1 Nord-Norge, Sparebank 1 SMN, Sparebank 1 SR-Bank, Sparebank 1 Østlandet, Sparebanken Sør og Sparebanken Vest), Mellomstore: Øvrige norske banker med en forvaltningskapital større enn 10 mrd. kroner, Mindre: Norske banker med forvaltningskapital mindre enn 10 mrd. kroner.

Tabell 2.2 Utlånsvolum og utlånsvekst. Bedriftsmarkedet

		30.06.2020	30.09.2020	31.12.2020	31.03.2021	30.06.2021
Store banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	946	950	942	937	947
	Kvartalsvekst (prosent)	-1,0	0,4	-0,8	-0,5	1,1
	Tolvmånedersvekst (prosent)	7,1	5,2	3,6	-1,9	0,1
Mellomstore banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	223	226	232	235	239
	Kvartalsvekst (prosent)	1,6	1,1	2,8	1,2	1,8
	Tolvmånedersvekst (prosent)	8,8	6,9	9,3	6,9	7,1
Mindre banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	63	63	64	64	66
	Kvartalsvekst (prosent)	1,3	0,9	0,6	1,3	3,0
	Tolvmånedersvekst (prosent)	9,3	7,9	6,5	4,2	5,9
Alle banker	Utlånsvolum (mrd. kroner)	1232	1239	1237	1236	1253
	Kvartalsvekst (prosent)	-0,4	0,6	-0,1	-0,1	1,3
	Tolvmånedersvekst (prosent)	7,5	5,7	4,8	0,0	1,7

Kilde: Finanstilsynet

Informasjon om rapportert utlånsvolum fordelt på IFRS 9-trinn

Fra og med første kvartal 2021 ble det innført ny kvartalsvis rapportering av brutto utlån fordelt på de tre IFRS 9-trinnene. Rapporteringen er obligatorisk for banker, kredittforetak og finansieringsforetak.

Trinnfordelt utlånsvolum, fra og med første innrapportering med referansedato 31. mars 2021, benyttes i figurer tilknyttet andel utlån med økt kredittrisiko og avsetningsgrad i ulike IFRS 9-trinn i kapittel 2. Per utgangen av august har samtlige foretak som analyseres i denne rapporten, rapportert data for trinnfordelt utlånsvolum i ORBOF per 31. mars og 30. juni 2021. Det ble avdekket enkelte feil i de opprinnelig innsendte tallene, og rapporteringene har blitt korrigert. Det kan imidlertid ikke utelukkes at innrapporterte tall fra enkelte foretak inneholder ytterligere feil som følge av at dette er en ny rapportering. Det tas derfor forbehold om at tallene for første og andre kvartal 2021 kan bli endret senere. Utvikling over tid vil i aktuelle figurer vises fra første referansedato for rapporteringen, 31. mars 2021.

Andel utlån med økt kredittrisiko og avsetningsgrad i ulike trinn vises også i Finanstilsynets resultatrapporter for finansforetak. I resultatrapportene vises denne utviklingen for mellomstore og store banker, basert på den konsoliderte nøkkeltallsrapporteringen.

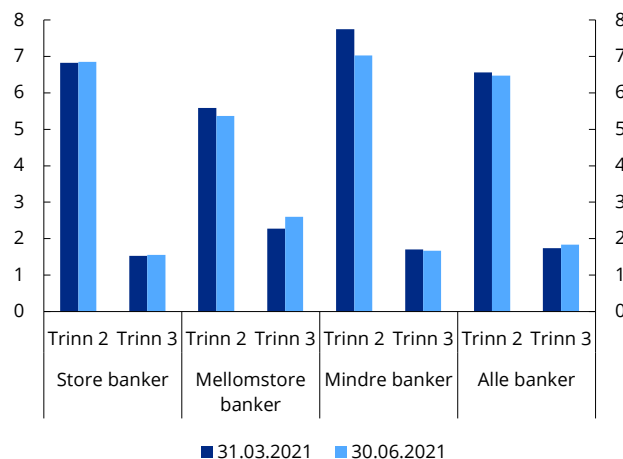
Utlån med økt kredittrisiko

Andelen utlån med vurdert økt kredittrisiko (dvs. utlån i trinn 2 og 3) var 8,3 prosent for bankene samlet ved utgangen av både første og andre kvartal 2021, se figur 2.1. For gruppen av store banker var andelen 8,4 prosent ved utgangen av juni, som var uendret fra kvartalet før. For gruppen av mellomstore banker økte andelen marginalt i andre kvartal, til 8,0 prosent ved utgangen av kvartalet. Gruppen av mindre banker hadde lavere utlånsvolum i trinn 2 ved utgangen av andre kvartal 2021 enn ett kvartal tidligere, noe som medførte at andelen utlån med vurdert økt kredittrisiko sank fra 9,5 til 8,7 prosent.

I personmarkedet var andelen utlån med vurdert økt kredittrisiko 4,8 prosent ved utgangen av både første og andre kvartal 2021, se figur 2.2. I bedriftsmarkedet lå andelen betydelig høyere enn i personmarkedet, og har økt marginalt fra 15,0 til 15,1 prosent fra utgangen av første til andre kvartal. Andelen utlån i trinn 2, dvs. utlån med vesentlig økt kredittrisiko hvor det ikke har vært en tapshendelse, var 3,5 prosent i personmarkedet og 12,2 prosent i bedriftsmarkedet ved utgangen av andre kvartal 2021, marginalt lavere enn kvartalet før for begge sektorgrupper. Andelen utlån i trinn 3, dvs. kredittforringede utlån, var 1,3 prosent for bankenes personkunder per 30. juni 2021, marginalt opp fra kvartalet før. For bankenes utlån til bedriftsmarkedet var

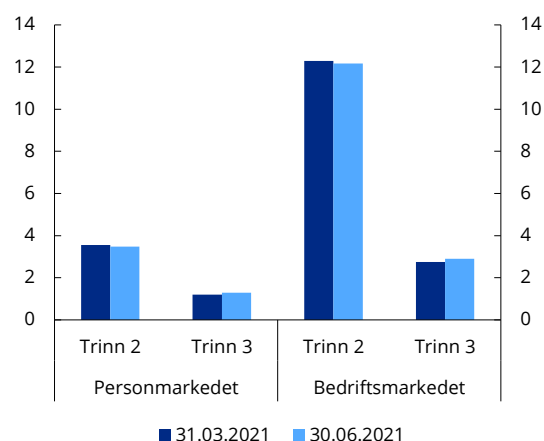
andelen trinn 3-utlån på 2,9 prosent ved utgangen av andre kvartal 2021, opp 0,2 prosentpoeng fra kvartalet før.

Figur 2.1 Andel utlån med økt kredittrisiko. Fordelt på bankgrupper

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.2 Andel utlån med økt kredittrisiko. Fordelt på sektorgrupper

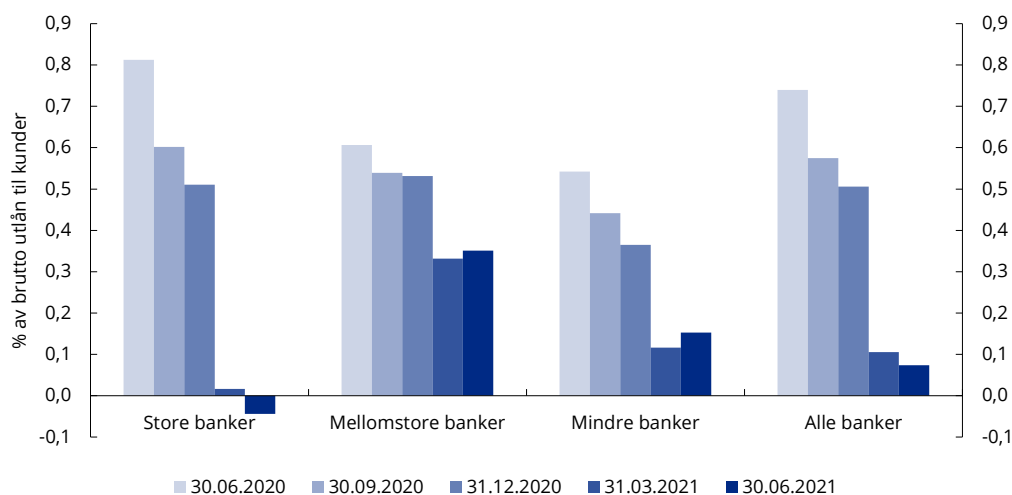
Kilde: Finanstilsynet

2.2 Resultatførte utlånstap

Norske bankers samlede resultatførte utlånstap utgjorde i underkant av 0,1 prosent⁷ av den gjennomsnittlige utlånsmassen i første halvår 2021, som er en markert nedgang (0,7 prosentpoeng) fra første halvår i fjor, se figur 2.3. Nedgangen skyldes hovedsakelig at pandemiutbruddet utløste betydelige tapsavsetninger i bankene i andre kvartal i fjor. Siden den gang har de makroøkonomiske utsiktene gradvis forbedret seg. Gruppen av store banker forklarer mesteparten av den samlede reduksjonen i bankenes resultatførte utlånstap. Denne gruppen hadde svært lave tap i første kvartal 2021, hovedsakelig grunnet tilbakeføring av tapsavsetninger tilknyttet næringene shipping og olje/offshore. I andre kvartal gjorde den samme gruppen betydelige tilbakeføringer av tapsavsetninger i øvrige næringer i bedriftsmarkedet. Tapsnivået økte svakt for gruppene av mindre og mellomstore banker i andre kvartal 2021.

⁷ Når resultatposter ses i forhold til balansestørrelser er indikatorene annualisert.

Figur 2.3 Resultatførte tap (akkumulert og annualisert) på utlån, garantier og ubenyttet kredittramme

Kilde: Finanstilsynet

2.3 Tapsavsetninger

Det er utfordrende å anslå forventede tap på utlån, særlig i situasjoner med stor usikkerhet om fremtidig utvikling. Bankenes anslag skal være forventningsrette og bygge på scenarioer som reflekterer beste anslag på den framtidige makroøkonomiske utviklingen basert på eksternt tilgjengelig informasjon. Kraftige myndighetstiltak har så langt bidratt til å begrense de negative utslagene av pandemien for husholdninger og bedrifter. Det er fremdeles usikkerhet om den videre økonomiske utviklingen, men usikkerheten er redusert som følge av økt vaksinerings og gradvis gjenåpning av samfunnet.

Samlet utvikling

Ved utgangen av andre kvartal 2021 var de samlede tapsavsetningene i norske banker 6,5 prosent lavere enn ett år tidligere, og 3,6 prosent lavere enn kvartalet før. Bankenes tapsavsetninger økte markant i første halvår 2020 som følge av at det ble foretatt store tapsavsetninger på bankenes eksponeringer mot oljerelaterte næringer. Lønnsomheten i disse næringene ble svekket som følge av den lave oljeprisen, og næringer som hadde utfordringer med overkapasitet og svak lønnsomhet før koronapandemien, herunder supply og rigg, ble særlig hardt rammet. Bankene reduserte deretter gradvis tapsavsetningene gjennom 2020, blant annet som følge av konstatering av tap i oljerelaterte næringer og redusert usikkerhet om den økonomiske utviklingen. I første halvår 2021 har gruppen av store banker gjort betydelige tilbakeføringer av tapsavsetninger, blant annet som følge av ytterligere bedring i de økonomiske utsiktene og underliggende kredittkvalitet.

Bankenes samlede tapsavsetninger som andel av utlånsvolumet (avsetningsgrad) var 0,9 prosent ved utgangen av andre kvartal 2021, 0,1 prosentpoeng lavere enn kvartalet før.

Reduksjonen i bankenes tapsavsetninger siste år er hovedsakelig relatert til utlån i trinn 2 og 3 i gruppen av store banker, se tabell 2.3. Den samlede reduksjonen ble noe motvirket av økte tapsavsetninger i gruppene av mindre og mellomstore banker, særlig i trinn 3 i sistnevnte gruppe.

Tabell 2.3 Dekomponert nominell endring i tapsavsetninger siste 12 måneder. Prosent av samlet endring

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
Store banker	12 %	35 %	88 %	135 %
Mellomstore banker	-8 %	20 %	-41 %	-28 %
Mindre banker	-4 %	5 %	-8 %	-7 %
Totalt	0 %	61 %	39 %	100 %

Kilde: Finanstilsynet

For bankene samlet sank tapsavsetningene i trinn 3 nominelt med 2,7 prosent i andre kvartal 2021, og 3,5 prosent siste år. Gruppen av store banker har hatt en reduksjon i trinn 3-avsetninger både siste kvartal og siste år, mens gruppene av mindre og mellomstore banker har hatt motsatt utvikling. Økningen i gruppene av mindre og mellomstore banker relaterer seg primært til forbrukslånsbanker.

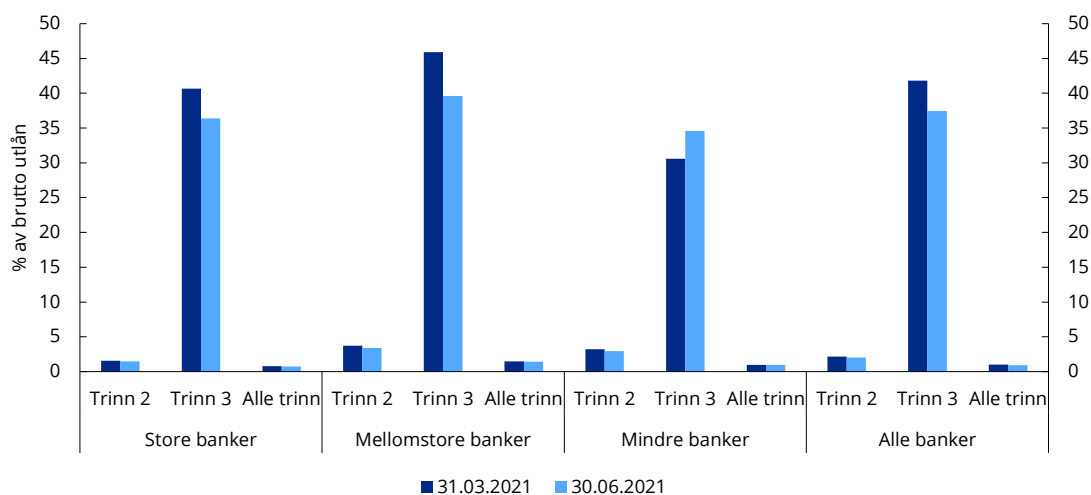
Samlet hadde bankene en avsetningsgrad i trinn 3 på 37,5 prosent ved utgangen av andre kvartal 2021, som er 4,3 prosentpoeng lavere enn kvartalet før, se figur 2.4. For gruppene av store og mellomstore banker ble avsetningsgraden i trinn 3 redusert i andre kvartal, mens den økte for gruppen av mindre banker. Avsetningsgraden i trinn 3 var størst for gruppen av mellomstore banker i både første og andre kvartal 2021. Dette kommer blant annet av at de fleste større forbrukslånsbankene ligger i denne gruppen, og disse bankene forventer større tap på sine misligholdte utlånsporteføljer enn tradisjonelle banker.

Tapsavsetninger i trinn 2 for bankene samlet var 6,7 prosent lavere i andre kvartal 2021 enn kvartalet før, og 23,2 prosent lavere enn ett år tidligere. Samtlige bankgrupper har redusert avsetningene i trinn 2 både siste kvartal og siste år.

Avsetningsgraden i trinn 2 for bankene samlet var 2,0 prosent ved utgangen av andre kvartal 2021, 0,2 prosentpoeng lavere enn ett kvartal tidligere. Avsetningsgraden var størst for gruppen av mellomstore banker (3,4 prosent), etterfulgt av gruppen av mindre banker (2,9 prosent). Gruppen av store banker hadde en avsetningsgrad i trinn 2 på 1,5 prosent per 30. juni 2021.

Bankenes tapsavsetninger i trinn 1 ble redusert med 5,2 prosent i andre kvartal 2021, og 0,2 prosent siste år. Den samlede reduksjonen i andre kvartal er primært knyttet til gruppen av store banker. Tapsavsetningene i både trinn 1 og 2 er betydelig lavere enn i trinn 3, og de prosentvise endringene fra en periode til en annen kan derfor svinge mer. Trinn 1 består av friske utlån, og har svært lav avsetningsgrad (0,1 prosent for alle bankene samlet både per 31. mars og 30. juni 2021).

Figur 2.4 Avsetningsgrad for utlån i IFRS 9-trinn⁸. Fordelt på bankgrupper

Kilde: Finanstilsynet

Personmarkedet

Bankenes tapsavsetninger på utlån til personmarkedet var 1,2 prosent lavere ved utgangen av andre kvartal 2021 enn kvartalet før, og 3,3 prosent høyere enn på samme tidspunkt året før. Reduksjonen i andre kvartal i personmarkedet skyldes hovedsakelig reduserte avsetninger i trinn 2 i gruppen av store banker og i flere forbrukslånsbanker. For flere av forbrukslånsbankene økte imidlertid tapsavsetningene i trinn 3 i kvartalet. Økte trinn 3-avsetninger i forbrukslånsbanker forklarer også mye av den samlede økningen i tapsavsetninger i personmarkedet siste år.

Avsetningsgraden for bankenes utlån i personmarkedet samlet for alle trinn var 0,6 prosent per 30. juni 2021, tilsvarende som ett kvartal tidligere. Avsetningsgraden i trinn 2 og 3 i personmarkedet var henholdsvis 2,4 prosent (ned 0,3 prosentpoeng fra kvartalet før) og 34,8 prosent (ned 3,5 prosentpoeng), se figur 2.5.

Bedriftsmarkedet

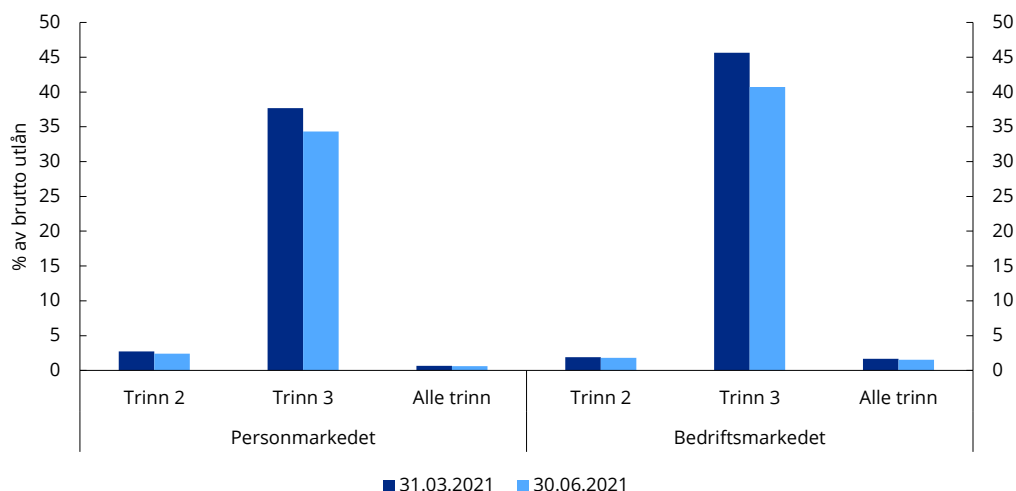
I bedriftsmarkedet økte nivået på bankenes tapsavsetninger markant i første halvår 2020, før det stabiliserte seg i tredje kvartal. Økningen frem til tredje kvartal 2020 skyldtes hovedsakelig at bankene økte tapsavsetningene på utlån til oljerelaterte næringer. I fjerde kvartal 2020 ble nivået redusert, primært grunnet konstatering av tap i oljerelaterte næringer i gruppen av store banker, med tilhørende reduksjon i tapsavsetninger i trinn 3. I første kvartal 2021 sank nivået ytterligere, hovedsakelig grunnet tilbakeføringer av tapsavsetninger relatert til næringene shipping og olje/offshore i gruppen av store banker. I andre kvartal 2021 ble de samlede avsetningene i bedriftsmarkedet ytterligere redusert med 4,5 prosent, primært grunnet tilbakeføringer i øvrige næringer i samme bankgruppe. Disse tilbakeføringene relaterte seg hovedsakelig til noen få spesifikke kunder i trinn 3, samt en svak forbedring i underliggende kredittkvalitet og makroutsikter som medførte tilbakeføringer også i trinn 1 og 2. Ved utgangen av andre kvartal 2021 var bankenes samlede tapsavsetninger i bedriftsmarkedet 12,6 prosent lavere enn ett år før.

Avsetningsgraden samlet for alle trinn var 1,5 prosent i bedriftsmarkedet ved utgangen av andre kvartal 2021, marginalt ned fra kvartalet før. Avsetningsgraden i trinn 3 var 40,7 prosent (ned 4,9 prosentpoeng), som var

⁸ Kun utlån som vurderes i IFRS 9-trinn er inkludert i figuren. Avsetningsgraden i trinn 1 er svært lav i samtlige bankgrupper, og vises derfor ikke. Videre betyr avsetningsgrad for "Alle trinn" at tapsavsetninger i IFRS 9-trinn 1 til 3 ses i forhold til summen av utlånsvolumet i alle tre trinn. Ovennevnte gjelder også for figur 2.5.

noe høyere enn i personmarkedet. I trinn 2 var avsetningsgraden 1,8 prosent ved utgangen av juni (ned 0,1 prosentpoeng fra kvartalet før), som var noe lavere enn i personmarkedet.

Figur 2.5 Avsetningsgrad for utlån i IFRS 9-trinn. Fordelt på sektorgrupper

Kilde: Finanstilsynet

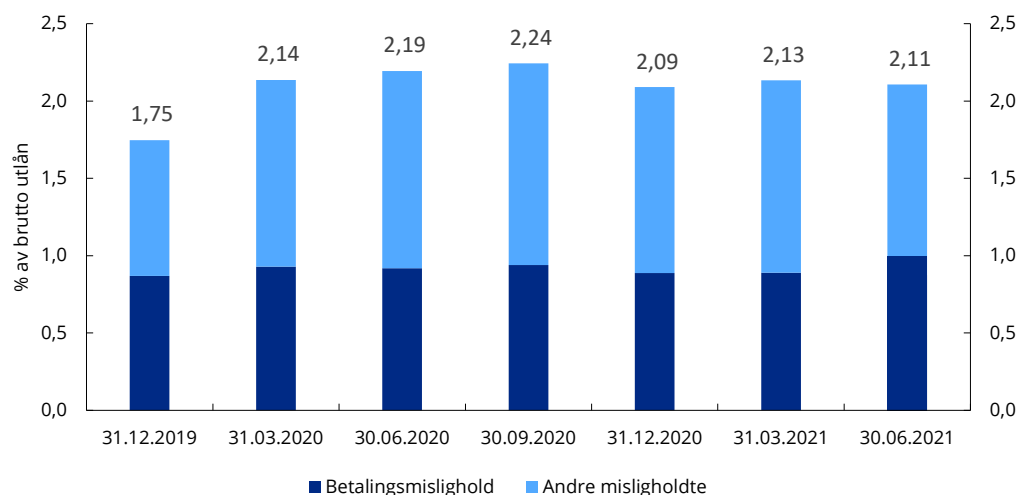
2.4 Misligholdte utlån

Samlet utvikling

Volumet av misligholdte utlån var 0,7 prosent høyere ved utgangen av andre kvartal 2021 enn kvartalet før, og tilnærmet uendret fra samme tidspunkt året før. Betalingsmislighold (krav forfalt med mer enn 90 dager) ble det siste året redusert med 1,0 prosent, mens andre misligholdte utlån (lån hvor det er lite sannsynlig at låntaker vil være i stand til å innfri sine forpliktelser) økte med 0,7 prosent. Volumet av andre misligholdte utlån økte markert i første kvartal 2021, som har sammenheng med at siste frist for etterlevelse av EBA's retningslinjer (GL-2016-07) for identifisering av mislighold var 1. januar 2021. Retningslinjene spesifiserer blant annet at misligholdte utlån skal gis en karantenetid på minimum 3 måneder før de kan friskmeldes. Flere av de store bankene peker på dette som årsak til økning i andre misligholdte utlån i første halvår. I andre kvartal 2021 økte andre misligholdte utlån med 1,2 prosent, og betalingsmisligholdet med 0,1 prosent.

Som andel av brutto utlån har samlet mislighold vært relativt stabilt det siste året, og utgjorde 2,1 prosent ved utgangen av andre kvartal 2021, se figur 2.6. Nivået er noe høyere enn før pandemien, da misligholdsandelen ved utgangen av 2019 var rundt 1,7 prosent. Per 30. juni 2021 utgjorde andre misligholdte utlån 59 prosent av samlet misligholdt volum, som er en økning på 1 prosentpoeng sammenliknet med kvartalet og året før. Den stabile utviklingen indikerer at kredittkvaliteten i bankenes utlånsporteføljer så langt ikke har svekket seg vesentlig gjennom pandemien.

Figur 2.6 Misligholdte utlån som andel av samlet brutto utlån. Kunder

Kilde: Finanstilsynet

Personmarkedet

For norske banker var volumet av misligholdte utlån⁹ til personmarkedet 2,5 prosent lavere i andre kvartal 2021 enn kvartalet før, og 0,6 prosent høyere enn året før. Utviklingen siste år spriker mellom bankgruppene. Mens de store og mellomstore bankene hadde en nominell økning på henholdsvis 10,4 og 4,0 prosent i samlet mislighold i personmarkedet, hadde de mindre bankene en nedgang på 29,7 prosent. For gruppen av store banker skyldes utviklingen i personmarkedet siste år hovedsakelig en betydelig økning i andre misligholdte utlån i første kvartal 2021. Nedgangen i gruppen av mindre banker siste år må ses i lys av en feil i rapporteringen av andre misligholdte utlån i 2020, som ble rettet i første kvartal 2021.¹⁰

Som andel av brutto utlån utgjorde misligholdte utlån i personmarkedet 1,2 prosent ved utgangen av andre kvartal 2021, ned 0,1 prosentpoeng fra både kvartalet og året før, se tabell 2.4. Misligholdsandelen i personmarkedet har det siste året vært størst for gruppen av mellomstore banker, hovedsakelig grunnet høyt mislighold i enkelte forbrukslånsbanker. Gruppen av store banker har hatt en betydelig lavere misligholdsandel i personmarkedet enn gruppene av mellomstore og mindre banker i hele perioden. Utlån overført til deleide OMF-foretak er, som presisert innledningsvis, ikke inkludert i tallene presentert i kapittel 2. Dette medfører at gruppen av mindre banker får en noe høyere andel i tabell 2.4, siden de sikreste lånene til personkunder er overført til deleide OMF-foretak.

Bedriftsmarkedet

I bedriftsmarkedet var volumet av misligholdte utlån 3,3 prosent høyere ved utgangen av andre kvartal 2021 enn ett kvartal før, men 1,3 prosent lavere enn ett år før. Misligholdet i bedriftsmarkedet økte i andre kvartal for gruppen av store banker, mens gruppene av mindre og mellomstore banker hadde en nedgang. Misligholdte næringslån utgjorde 3,8 prosent av brutto utlån ved utgangen av andre kvartal 2021, marginalt høyere enn kvartalet før og marginalt lavere enn året før. Den samlede misligholdsandelen for bankenes utlån til bedriftskunder var 0,9 prosentpoeng høyere ved utgangen av andre kvartal 2021 enn før pandemien

⁹ Betalingsmislighold og andre misligholdte utlån.

¹⁰ Den relativt store nedgangen i andre misligholdte utlån i gruppen av mindre banker i første kvartal 2021 skyldes hovedsakelig en feil hos systemleverandøren til mange av de mindre bankene. Feilen medførte at en del forbearance-merkede engasjementer som ikke klassifiserte til misligholdstatus ble rapportert som misligholdte i 2020. Feilen ble rettet i rapporteringen for første kvartal 2021.

(utgangen av 2019), mens det for utlån til personkunder kun har vært en marginal økning i nivået i samme periode.

Tabell 2.4 Misligholdte utlån som andel av brutto utlån

	31.12.2019	31.03.2020	30.06.2020	30.09.2020	31.12.2020	31.03.2021	30.06.2021
Personmarkedet							
Store banker	0,42	0,41	0,38	0,37	0,34	0,46	0,39
Mellomstore banker	2,51	2,93	2,87	2,94	2,98	2,91	2,87
Mindre banker	1,91	2,25	2,22	2,38	2,49	1,57	1,45
Alle banker	1,19	1,34	1,30	1,33	1,32	1,30	1,24
Bedriftsmarkedet							
Store banker	3,05	3,99	4,26	4,41	3,89	4,11	4,25
Mellomstore banker	2,23	2,32	2,41	2,46	2,32	2,51	2,40
Mindre banker	3,05	4,28	4,55	4,66	4,75	2,94	2,83
Alle banker	2,90	3,70	3,94	4,07	3,64	3,75	3,82

Kilde: Finanstilsynet

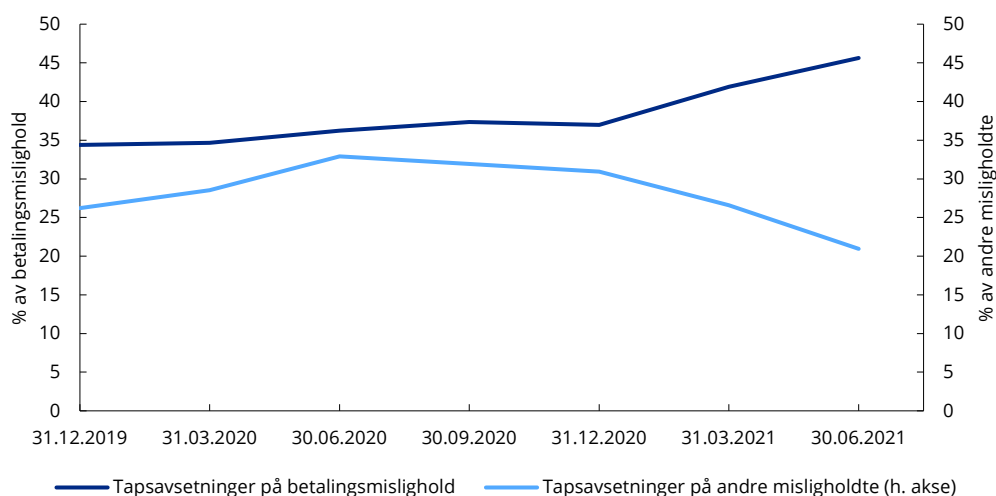
2.5 Tapsavsetninger på misligholdte utlån

Samlet utvikling

Samlede tapsavsetninger på misligholdte utlån var 4,8 prosent lavere ved utgangen av andre kvartal 2021 enn ett kvartal tidligere, og 9,1 prosent lavere enn ett år tidligere. Nedgangen både siste kvartal og siste år skyldes hovedsakelig reduserte tapsavsetninger på andre misligholdte utlån i gruppen av store banker. Volumet av tapsavsetninger på betalingsmislighold har imidlertid økt både siste kvartal og siste år, hovedsakelig grunnet en økning i gruppen av store banker, samt i forbrukslånsbanker.

Tapsavsetninger på betalingsmislighold utgjorde 45,6 prosent av misligholdt volum ved utgangen av andre kvartal, se figur 2.7. Dette er 3,7 prosentpoeng høyere enn kvartalet før og 9,4 prosentpoeng høyere enn ett år tidligere. Bankene forventer dermed at en betydelig lavere andel av kravene som har forfalt med minst 90 dager vil bli tilbakebetalt enn det de gjorde på samme tidspunkt i 2020. Tapsavsetninger på andre misligholdte utlån var 21,0 prosent målt som andel av misligholdt volum, hvilket er 5,6 prosentpoeng lavere enn ved utgangen av forrige kvartal, og 12,0 prosentpoeng lavere enn året før.

Figur 2.7 Tapsavsetninger på misligholdte utlån som andel av misligholdte utlån. Kunder

Kilde: Finanstilsynet

Personmarkedet

Andelen tapsavsetninger på misligholdte utlån i personmarkedet har økt noe det siste året. Ved utgangen av juni 2021 var andelen 33,2 prosent, og bankene forventer noe høyere tap på misligholdte personmarkeds lån sammenliknet med både kvartalet og året før, se tabell 2.5.

I gruppen av mellomstore banker har nivået på misligholdte utlån det siste året vært vesentlig høyere enn for gruppene av mindre og store banker. Dette kommer av at de fleste forbrukslånsbankene ligger i denne gruppen, og disse bankene forventer større tap på sine misligholdte utlånsporteføljer enn tradisjonelle banker.

Bedriftsmarkedet

I bedriftsmarkedet utgjorde tapsavsetninger på misligholdte utlån 30,4 prosent av misligholdte utlån ved utgangen av andre kvartal 2021. I motsetning til personmarkedet har nivået blitt redusert sammenliknet med både kvartalet og året før, og nivået var ved utgangen av andre kvartal lavere enn før pandemien.

Avsetningsgraden for misligholdte bedriftsutlån var størst i gruppen av store banker, etterfulgt av gruppen av mindre banker. For sistnevnte gruppe har nivået økt det siste året, og særlig i første kvartal 2021. For gruppene av store og mellomstore banker var nivået ved utgangen av første halvår 2021 lavere enn ett år tidligere.

Tabell 2.5 Tapsavsetninger på misligholdte utlån som andel av misligholdte utlån

	31.12.2019	31.03.2020	30.06.2020	30.09.2020	31.12.2020	31.03.2021	30.06.2021
Personmarkedet							
Store banker	16,2	18,2	11,1	14,6	14,3	11,1	10,4
Mellomstore banker	34,6	36,8	39,4	40,4	38,4	40,7	40,7
Mindre banker	20,5	19,2	19,7	22,1	19,9	24,9	24,3
Alle banker	28,8	31,0	31,7	33,3	31,9	32,8	33,2
Bedriftsmarkedet							
Store banker	33,1	33,1	38,3	36,7	37,7	35,3	31,7
Mellomstore banker	27,2	27,1	28,8	28,7	23,2	22,6	22,5
Mindre banker	21,6	18,8	19,0	18,4	17,7	27,3	26,8
Alle banker	31,7	31,6	36,1	34,7	34,6	33,4	30,4

Kilde: Finanstilsynet

Identifisering av mislighold og lettelser i lys av covid-19

I en rekke land ble det i tilknytning til covid-19 innført generelle ordninger for avdragsfrihet i form av såkalte moratorier. I Norge er det ikke innført slike moratorier, men bankene har innvilget omfattende rente- og avdragsutsettelse til lånekunder. Hovedregelen er at endringer i avbetalingsplanen for å avhjelpe finansielle problemer hos skyldneren skal anses som betalingslettelse. I mars 2020 uttalte EBA¹¹ at endringer av betalingsplanen, inkludert utsettelse av renter og avdrag, for kredittverdige kunder som er rammet av en kortvarig likviditetsmangel som følge av koronapandemien, ikke nødvendigvis må føre til klassifisering som mislighold eller lettelse (forbearance). En konsekvens av dette er at økningen i andelen lån med avdragsfrihet ikke har ført til en tilsvarende økning i andelen lån som bankene har merket med betalingslettelse. Finanstilsynets månedlige kartlegging av utlånsporteføljen til et utvalg av de større bankene viser at kun 5,0 prosent av utlån med innvilget avdragsfrihet på grunn av covid-19 var merket med lettelse ved utgangen av

¹¹ <https://eba.europa.eu/eba-provides-clarity-banks-consumers-application-prudential-framework-light-covid-19-measures>

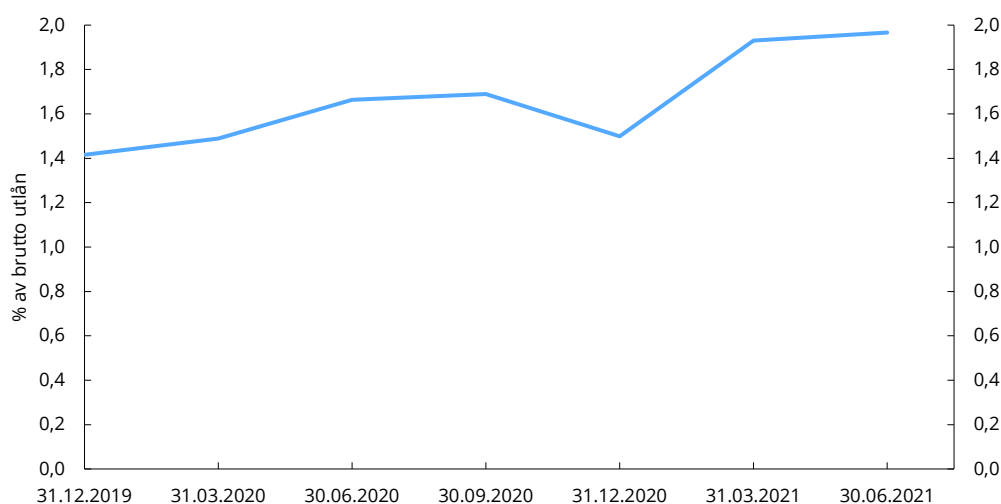
juni 2021 (noe opp fra kvartalet før). I bedriftsmarkedet var andelen 11,5 prosent for utlån med avdragsfrihet under 6 måneder, og 6,4 prosent for utlån med avdragsfrihet over 6 måneder. I personmarkedet var tilsvarende andeler henholdsvis 4,2 og 2,8 prosent.

2.6 Betalingslettelser

Samlet utvikling

Andelen utlån merket med betalingslettelser¹² (forbearance) har økt noe det siste året, spesielt i første kvartal 2021, se figur 2.8. Bankene har innvilget omfattende rente- og avdragsutsettelse til lånekunder etter utbruddet av koronapandemien, men majoriteten av utsettelsene som er gitt i forbindelse med covid-19 har ikke blitt merket som betalingslettelser, jf. boks over. Økningen i reelle lettelser er derfor betydelig høyere enn det som vises i figuren under, der kun utlån *merket* med lettelser vises. Utlån merket med betalingslettelser utgjorde 2,0 prosent av utlånsmassen ved utgangen av andre kvartal 2021, som er marginalt høyere enn kvartalet før og 0,3 prosentpoeng høyere enn ett år tidligere.

Figur 2.8 Utlån med betalingslettelser som andel av brutto utlån. Kunder

Kilde: Finanstilsynet

Personmarkedet

Norske bankers utlån merket med betalingslettelser i personmarkedet økte nominelt med 3,7 prosent i andre kvartal 2021, men var 23,7 prosent lavere ved utgangen av kvartalet enn ett år tidligere. Som andel av brutto utlån var nivået på rundt 0,5 prosent ved utgangen av andre kvartal, og nivået har holdt seg relativt lavt gjennom pandemien, se tabell 2.6.

Bedriftsmarkedet

Norske bankers utlån merket med betalingslettelser i bedriftsmarkedet økte nominelt med 36,1 prosent i første kvartal 2021, og økte med ytterligere 4,0 prosent i andre kvartal. Ved utgangen av juni var volumet 38,3 prosent høyere enn ett år tidligere. Den betydelige økningen i første kvartal skyldes hovedsakelig økte lettelser i gruppen av store banker, og det var også denne bankgruppen som sto for den samlede økningen i

¹² Med og uten tapsavsetninger

andre kvartal. Utlån med betalingslettelser i bedriftsmarkedet utgjorde 4,9 prosent av utlånsmassen ved utgangen av andre kvartal 2021, opp 0,1 prosentpoeng fra kvartalet før og 1,3 prosentpoeng fra året før.

Tabell 2.6 Utlån med betalingslettelser som andel av brutto utlån

	31.12.2019	31.03.2020	30.06.2020	30.09.2020	31.12.2020	31.03.2021	30.06.2021
Personmarkedet							
Store banker	0,21	0,18	0,16	0,15	0,15	0,17	0,23
Mellomstore banker	0,51	0,71	1,59	1,08	1,00	0,95	0,86
Mindre banker	0,25	0,52	0,69	0,62	0,69	0,81	0,80
Alle banker	0,30	0,37	0,65	0,48	0,46	0,46	0,47
Bedriftsmarkedet							
Store banker	4,33	4,26	4,09	4,68	4,05	5,65	5,87
Mellomstore banker	1,22	1,40	2,24	1,88	1,78	1,97	1,81
Mindre banker	0,78	1,06	1,49	1,60	2,05	2,65	2,60
Alle banker	3,59	3,60	3,62	4,01	3,52	4,79	4,92

Kilde: Finanstilsynet

3. Øvrige kreditt- og finansieringsforetak

Øvrige norske kreditt- og finansieringsforetak er foretak som ikke er datterforetak av norske banker. Per 30.06.2021 gjaldt dette 11 kredittforetak og 19 finansieringsforetak. Gruppen av kredittforetak omfatter hovedsakelig Kommunalbanken, som er definert som et systemviktig foretak, og deleide OMF-foretak. Foretak med konsesjon som kredittforetak, men som driver samme type virksomhet som finansieringsforetak, er også omfattet. Gruppen av finansieringsforetak omfatter norske foretak med leasing, bilfinansiering og forbrukslån som hovedvirksomhet. Finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån, inngår også i denne gruppen.

3.1 Brutto utlån

Utlånsvolumet i øvrige kredittforetak økte med 0,7 prosent i andre kvartal 2021, se tabell 3.1. For øvrige finansieringsforetak økte utlånsvolumet omtrent tilsvarende, med 0,8 prosent. Tolv månedersveksten for kredittforetakene sank til 3,3 prosent i kvartalet, og var 1,3 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere. For finansieringsforetakene sank tolv månedersveksten til 2,2 prosent i andre kvartal, noe som er 1,9 prosentpoeng lavere enn på samme tid i fjor.

Tabell 3.1 Utlånsvolum og utlånsvekst. Kunder

	30.06.2020	30.09.2020	31.12.2020	31.03.2021	30.06.2021
Kredittforetak					
Utlånsvolum (mrd. kroner)	633	642	649	649	654
Kvartalsvekst (prosent)	1,1	1,5	1,1	0,0	0,7
Tolv månedersvekst (prosent)	4,6	5,3	5,2	3,7	3,3
Finansieringsforetak					
Utlånsvolum (mrd. kroner)	60	61	62	61	61
Kvartalsvekst (prosent)	1,1	2,2	0,4	-1,2	0,8
Tolv månedersvekst (prosent)	4,1	5,2	5,3	2,5	2,2

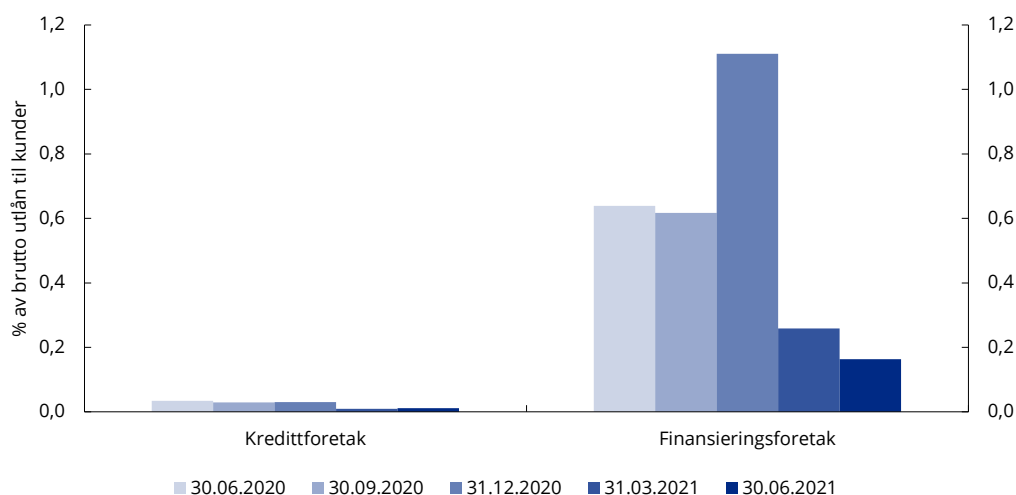
Kilde: Finanstilsynet

3.2 Resultatførte utlånstap

Til tross for økte tap etter utbruddet av koronapandemien, har tapsnivået i kredittforetakene vært svært begrenset. I andre kvartal 2021 utgjorde resultatførte tap på utlån, garantier og ubenyttet kredittramme i kredittforetakene kun 0,01 prosent av den gjennomsnittlige utlånsmassen, se figur 3.1.

For finansieringsforetakene var tapsnivået stabilt på rundt 0,6 prosent (annualisert) i andre og tredje kvartal 2020, før nivået økte i fjerde kvartal. I første halvår 2021 har tapsnivået blitt redusert, og var 0,2 prosent av gjennomsnittlig utlånsmasse ved utgangen av halvåret.

Figur 3.1 Resultatførte tap (akkumulert og annualisert) på utlån, garantier og ubenyttet kredittramme

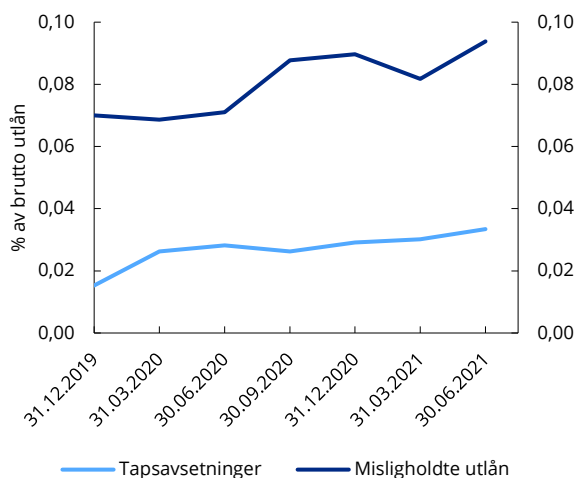
Kilde: Finanstilsynet

3.3 Tapsavsetninger og misligholdte utlån

Etter en markert økning i første kvartal 2020, har tapsavsetningene i kredittforetakene økt svakt frem til utgangen av andre kvartal 2021, se figur 3.2. Misligholdte utlån økte noe som andel av brutto utlån i andre halvår av 2020, før nivået gikk noe ned i første kvartal 2021. I andre kvartal økte nivået igjen noe, hovedsakelig grunnet økt mislighold i ett foretak. Misligholdte utlån i kredittforetakene utgjorde under 0,1 prosent av utlånsmassen gjennom hele det siste året.

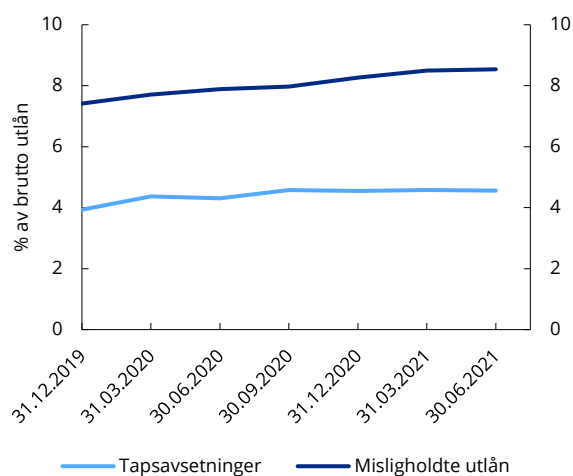
For finansieringsforetakene har det vært en svak økning i både tapsavsetninger og misligholdte utlån som andel av brutto utlån det siste året, se figur 3.3. Tapsavsetningene utgjorde 4,6 prosent av brutto utlån ved utgangen av andre kvartal 2021, omtrent på nivå med utgangen av forrige kvartal og 0,2 prosentpoeng høyere enn ett år tidligere. Misligholdte utlån i finansieringsforetakene utgjorde 8,5 prosent av brutto utlån ved utgangen av juni 2021, omtrent på nivå med kvartalet før og opp 0,6 prosentpoeng siste år. Mye av økningen siste år var relatert til finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån.

Figur 3.2 Tapsavsetninger og misligholdte utlån i kredittforetak. Kunder

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.3 Tapsavsetninger og misligholdte utlån i finansieringsforetak. Kunder

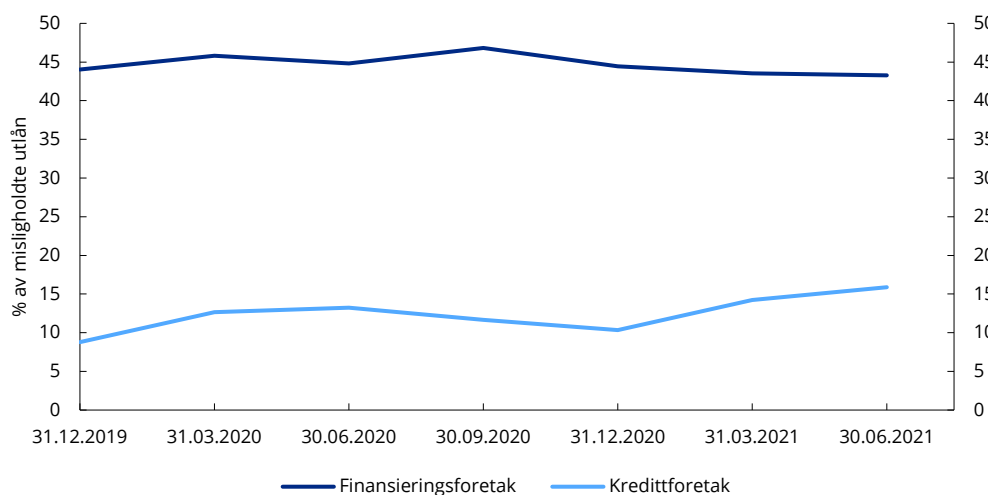

Kilde: Finanstilsynet

3.4 Tapsavsetninger på misligholdte utlån

Siden utgangen av 2019 har andelen tapsavsetninger på misligholdte utlån i finansieringsforetak ligget stabilt i nærheten av 45 prosent, se figur 3.4. Kredittforetakene har en svært lav andel misligholdte utlån, og andelen tapsavsetninger på den misligholdte utlånsmassen utgjorde i underkant av 16 prosent ved utgangen av andre kvartal 2021. Kun et fåtall av foretakene i denne gruppen rapporterte tapsavsetninger på misligholdte utlån.

Figur 3.4 Tapsavsetninger på misligholdte utlån. Kunder

Kilde: Finanstilsynet

4. Vedlegg

Vedlegg 1: IFRS 9

En av erfaringene etter den internasjonale finanskrisen var at bankene regnskapsførte for lave tap og at dette ble gjort for sent. Det har i etterkant vært enighet om at bankenes tapsavsetninger bør baseres på *forventet tap* for å synliggjøre kvaliteten på bankenes utlånsportefølje. IFRS 9 erstattet 1. januar 2018 IAS 39 som regnskapsstandard for finansielle instrumenter.¹³ Standarden angir rammer for bankenes tapsføring og krever at bankene regnskapsfører forventet tap basert på best tilgjengelige informasjon på rapporteringstidspunktet om historiske, nåværende og fremtidige forhold. Prognoser skal i utgangspunktet baseres på eksternt tilgjengelig informasjon, for eksempel makroøkonomiske prognoser fra Norges Bank, Statistisk sentralbyrå eller andre anerkjente institusjoner. Dersom banken mener at disse prognosene ikke er relevante og heller velger å legge til grunn egne makroprognoser i framskrivningene, må dette begrunnes og dokumenteres.

Beregningen av forventet tap skal være et resultat av estimerte tap i flere scenarioer, som vektes etter sannsynligheten for at de ulike scenarioene vil inntreffe. I oppgangstider, normale økonomiske tider og moderate nedgangskonjunkturer er utlånstapene som oftest svært lave eller lave, mens tapene kan bli svært høye i en alvorlig nedgangskonjunktur. Det er viktig at bankene i beregningen av forventet tap tar høyde for at det kan være betydelig ikke-linearitet i tapene i et nedgangsscenario sammenliknet med basisscenarioet.

I beregningen av forventet tap etter IFRS 9, skal lånene plasseres i ett av tre trinn. Trinn 1 inneholder friske lån, og tapsavsetningen beregnes fra forventet kredittap over de neste 12 månedene. Lån som har en vesentlig økt kredittisiko siden førstegangsinnregning, skal klassifiseres i trinn 2. Når kredittisikoen har økt så mye at lånet anses kredittforringet, skal lånet klassifiseres i trinn 3. Et lån regnes som kredittforringet når en eller flere hendelser som har negativ effekt på estimerte fremtidige kontantstrømmer, har inntruffet. Etter Finanstilsynets vurdering er det rimelig å legge til grunn at kredittforringede lån er det samme som misligholdte lån, jf. Finanstilsynets brev til bankene om forventet kredittap i årsregnskapene for 2020¹⁴. Lån hvor det er innvilget betalingslettelser for å avhjelpe finansielle problemer hos kunden, vil etter IFRS 9 klassifiseres i enten trinn 2 eller trinn 3. I trinn 2 og 3 beregnes tapsavsetningen fra forventet kredittap over eiendelens forventede levetid.

Vedlegg 2: Datagrunnlag

Rapporten er basert på innrapporterte størrelser fra Offentlig regnskapsrapportering for banker og finansieringsforetak (ORBOF). Foretakene rapporterer til ORBOF på ikke-konsolidert nivå. Heleide kreditt- og finansieringsforetak er inkludert i tallene for banker i kapittel 2 i denne rapporten for å få størrelsene på tilnærmet konsolidert nivå. Tall for øvrige kreditt- og finansieringsforetak, altså de som ikke er datterforetak av norske banker, presenteres i kapittel 3.

¹³ For norske banker som har utstedt børsnoterte instrumenter, har IFRS vært gjeldende fra 1. januar 2018. Øvrige norske banker har vært pålagt å bruke IFRS 9 siden 1. januar 2020.

¹⁴ <https://www.finanstilsynet.no/contentassets/eb5febe11aee436dbade01dd9583751b/forventet-kredittap-i-arsregnskapene-for-2020.pdf>

Vedlegg 3: Sektorer

Utenlandske sektorer er markert i grått.

Kunder:

Sektorkode	Sektornavn
8000	Ufordelt sektor
11100	Statens forretningsdrift
11200	Statlig eide aksjeselskaper mv.
11208	" tilknyttede selskaper
15100	Kommunale foretak med ubegrenset ansvar
15200	Kommunalt eide aksjeselskaper mv.
15208	" tilknyttede selskaper
21000	Private aksjeselskaper mv.
21008	" tilknyttede selskaper
21009	" konsernselskaper
23000	Personlige foretak
23008	" tilknyttede selskaper
23009	" konsernselskaper
25000	Private, produsentorienterte organisasjoner uten profittformål
39000	Statlige låneinstitutter mv.
41000	Finansielle holdingsselskaper
41008	" tilknyttede selskaper
41009	" konsernselskaper
43000	Verdipapirfond
45000	Investeringselskaper og aktive eierfond / PE-fond
45008	" tilknyttede selskaper
45009	" konsernselskaper
49000	Øvrige finansielle foretak unntatt forsikring
49008	" tilknyttede selskaper
49009	" konsernselskaper
55000	Livsforsikringsselskaper mv.
55008	" tilknyttede selskaper
55009	" konsernselskaper
57000	Skadeforsikringsselskaper
57008	" tilknyttede selskaper
57009	" konsernselskaper
61000	Stats- og trygdeforvaltningen
65000	Kommuneforvaltningen
70000	Ideelle organisasjoner
82000	Personlig næringsdrivende
83000	Borettslag o.l.
85000	Lønnstakere, pensjonister, trygdede, studenter o.a.
91000	Utenlandske ikke-finansielle foretak
91008	" tilknyttede selskaper
91009	" konsernselskaper
95000	Utenlandske andre finansielle foretak
95008	" tilknyttede selskaper
95009	" konsernselskaper
96000	Utenlandsk offentlig forvaltning
98000	Utenlandske husholdninger

Personmarkedet:

Sektorkode	Sektornavn
85000	Lønnstakere, pensjonister, trygdede, studenter o.a.
98000	Utenlandske husholdninger

Bedriftsmarkedet:

Sektorkode	Sektornavn
11200	Statlig eide aksjeselskaper mv.
11208	" tilknyttede selskaper
15200	Kommunalt eide aksjeselskaper mv.
15208	" tilknyttede selskaper
21000	Private aksjeselskaper mv.
21008	" tilknyttede selskaper
21009	" konsernselskaper
23000	Personlige foretak
23008	" tilknyttede selskaper
23009	" konsernselskaper
25000	Private, produsentorienterte organisasjoner uten profittformål
70000	Ideelle organisasjoner
82000	Personlig næringsdrivende
83000	Borettslag o.l.
91000	Utenlandske ikke-finansielle foretak
91008	" tilknyttede selskaper
91009	" konsernselskaper

Vedlegg 4: Kodeliste (ORBOF)

Variabel	Rapport	Kode
Brutto utlån	10	3.51
Tapsavsetninger, trinn 1	10	3.56.10
Tapsavsetninger, trinn 2	10	3.56.30
Tapsavsetninger, trinn 3	10	3.56.50
Misligholdte etter 90-dagers definisjonen	12	17.0.41.0.01
Andre misligholdte	12	17.0.41.0.02
Forbearance, med nedskrivning	12	17.0.41.0.04
Forbearance, uten nedskrivning	12	17.0.41.0.05
Tapsavsetninger på misligholdte etter 90-dagers definisjonen	12	17.0.42.0.01
Tapsavsetninger på andre misligholdte	12	17.0.42.0.02
Brutto utlån, trinn 1	12	19.0.1.3.51.10
Brutto utlån, trinn 2	12	19.0.1.3.51.30
Brutto utlån, trinn 3	12	19.0.1.3.51.50
Resultatførte tap på utlån	21	6.66.3.50
Resultatførte tap på ubenyttet utlånsramme	21	6.68.7.86
Resultatførte tap på garantier	21	6.68.7.87

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
post@finanstilsynet.no
finanstilsynet.no